

УДК 338.14

О. Кіндзюр

(Львівський національний університет імені Івана Франка)

РОЗВИТОК ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ: ШЛЯХИ РЕФОРМУВАННЯ ГАЛУЗІ

Актуальною проблемою вітчизняної теоретичної і прикладної економіки є формування і створення ефективного механізму житлово-комунального комплексу. Відсутність коштів у бюджетах різних рівнів для модернізації інфраструктури підприємств цього сектору економіки з одного боку, а з іншого – неспроможність державних (комунальних) підприємств самостійно подолати існуючі проблеми та ефективно і беззбитково функціонувати на ринку житлово-комунальних (суспільно необхідних) послуг, посилює розв'язання цієї проблеми у координатах паритету економічної і суспільної ефективності.

Висхідні умови можливостей розвитку галузі формують дедалі більше аргументацій щодо доцільності комерціалізації підприємств галузі як шляху вирішення проблеми ефективності житлово-комунального комплексу національної економіки. За таких умов на перший план виносяться економічна (фінансова) ефективність, актуалізується питання додаткового включення інноваційно-інвестиційної складової.

Безперечно «регулювання ціни за допомогою норми прибутку обмежує результат діяльності монополіста певною нормою прибутковості, чим значно знижує стимули до інноваційної діяльності». При цьому й однозначний висновок про те, що «залучення приватних інвестицій для розвитку ЖКГ – це один із шляхів розв'язання проблеми недосконалості фінансового забезпечення розвитку житлово-комунальної інфраструктури», є, до певної міри, занадто спрощеним. Взаємовідносини, що склалися на даний час у ЖКГ свідчать, що не вироблено навіть у теоретичному плані дієвого механізму узгодження інтересів галузі з усіма суб'єктами соціально-економічних відносин у межах системи.

Основна проблема галузі здорожчання послуг, в т.ч. й через об'єктивні зовнішні фактори (ріст вартості енергоносіїв та інших факторів виробництва) повинна, очевидно, вирішуватися через інфраструктурні регіональні програми. Реформування галузі може розглядатися через здійснення стратегій і програм, які вирішуватимуть комплекс технічних завдань з необхідними для цього організаційними перетвореннями (узгодження технічних, організаційних, інвестиційно-фінансових заходів). Багаторівнева схема реалізації загальнодержавної програми реформування житлово-комунального комплексу передбачає відповідну розробку та здійснення регіональних програм, змодельованих у вигляді інвестиційних проектів.

Загалом формування нових економічних відносин у житлово-комунальному господарстві полягає у мінімізації дотування галузі із бюджетів, усуненні перехресного субсидіювання між категоріями споживачів, скороченні витрат (передусім непродуктивних) та здійсненні ефективної політики соціального захисту населення. При цьому пріоритетними можуть вважатися випереджаюче переведення на самоокупність тих послуг, на яку можуть формуватися ринкові ціни внаслідок конкуренції та формування адаптивних систем оплати житлово-комунальних послуг. Відсутність конкурентних відносин на послуги, які технологічно можуть бути надані кількома виробниками, потребує впровадження публічно-партнерських відносин, забезпечення інвестиційної привабливості підприємства з метою можливого випуску корпоративних облігацій, впровадження енергозберігаючих технологій.